

Wij willen water!

Water uit de rots

ds. Jos Douma, zondag 5 september 2010

Introductie voorafgaand aan de Schriftlezing Numeri 20:2-13

In de maand september vieren we dat dit gebouw - het voormalige Frans Hals Theater - 25 jaar geleden in gebruik genomen is als kerk. Wie van u waren daarbij?

We vieren dat deze maand, want we mogen ons opnieuw realiseren dat in een tijd waarin veel kerkgebouwen gesloten of gesloopt worden of een andere bestemming krijgen deze bioscoop 25 jaar geleden juist een nieuwe bestemming kreeg als kerk!

Reden om te feesten dus. Maar ook reden om te vasten. Om naar binnen te keren, God te zoeken en hem te vragen: Heer, hoe wilt u nu verder met ons gaan? Hoe staat het er met ons voor? Hoe vinden wij ook weer nieuwe inspiratie om verder te gaan? Over dat vasten zal het vanmiddag verder gaan - ik hoop dat u er in groten getale bij zult zijn.

Maar nu wil ik eerst de centrale tekst bij u introduceren, het Bijbelse motto van onze gemeente, dat gegraveerd staat in een van de ramen aan de voorzijde van dit gebouw: 'Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft'. Dit is een uitspraak van Jezus. En mijn hoop is dat deze uitspraak van Jezus nieuwe glans gaat krijgen in ons gemeentelven en nieuwe betekenis voor ons zal hebben doordat we ons erin verdiepen en ons nieuwe inspiratie zal bieden voor de vraag: Hoe willen we vandaag gemeente zijn? Volgende week zal ik erover preken. Maar ik vind het belangrijk dat we ons deze woorden eigen maken. We hebben wel eens vaker samen hardop een Bijbelwoord uitgesproken: Johannes 3:16 ('Want God had de wereld zo lief... dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven opdat iedereen die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.) en 2 Korintiërs 3:18 ('Wij allen die met onbedekt gezicht de luister van de Heer aanschouwen, zullen meer en meer door de Geest van de Heer naar de luister van dat beeld worden veranderd.')

Laten we dat nu ook doen met deze woorden uit Johannes 7:38 zodat ze hardop klinken en naklinken in onze hoofden en onze harten. Laten we de woorden samen hardop zeggen:

Rivieren van levend water / zullen stromen uit het hart / van wie in mij gelooft.

Levend water! Er is dus een belofte van God zelf dat dat levende water zal stromen. Toen ik met de voorbereidingen van deze maand bezig was, moest ik al snel denken aan dat verhaal uit het Oude Testament, waar ook water stroomde, water uit de rots. Dat verhaal gaan we nu lezen en de preek zal er straks over gaan: Numeri 20:2-13.

---

(1)

Ik zal eerlijk zeggen dat ik dit Bijbelverhaal eigenlijk wat op de klank af heb gekozen. Het moest over water gaan, ik wilde graag een verhaal uit het Oude Testament hebben, en al vrij snel kwam ik hier uit: Mozes die met de staf op een rots staat te slaan, en warempel, er komt water uit!

Mozes was gefrustreerd toen hij sloeg op die rots. Waarom was er zo weinig vertrouwen onder het volk op de zorg van de Heer die hen uit Egypte had geleid? Waarom waren er voortdurend moeiten met zijn leiderschap? Waarom was er niet wat meer passie voor de Heer? Waarom leek er onder het volk oppervlakkigheid en lauwheid te heersen waardoor ze steeds weer terug verlangden naar het leven in de wereld - de wereld van Egypte, waar ze slaven waren, en waar - dat moet er eerlijk bij gezegd worden - het eten goed was? Waarom? Je zou willen dat je een toverstaf had en dat je door er een of twee keer mee te slaan op bijvoorbeeld een rots of op een hart van steen - je zou willen dat de boel dan los kwam, dat er iets ging stromen.

En eerlijk is eerlijk - ik denk zoiets ook wel eens. Kijk we gaan feesten omdat dit kerkgebouw er 25 jaar is. Maar we hebben het al gezongen: 'Maar niet met steen en hout alleen is 't grote werk gedaan. 't Zal om onszelve gaan.' Het gaat niet om dit gebouw, maar het gaat om ons, om onszelf. Het gaat niet om de kerk als de plek waar we zondags samenkomen maar om de vraag of ons hart een plek is waar de heilige Geest woont en volop werkt. En ik denk dat het belangrijk is om daar aan het begin van deze maand nadrukkelijk bij stil te staan en onszelf de vraag te stellen: Hoe staan we ervoor? Hoe gaat het met ons? Hoe gaat het met onze ziel? Want we kunnen het prachtig met elkaar zeggen: 'Rivieren van levend water...' Maar zijn het niet vaak maar een paar druppeltjes die moeizaam uit ons geknepen moeten worden? Waar is de passie? Waar is het enthousiasme? Waar is de eerste liefde? Waar is het hartstochtelijke verlangen om Jezus te volgen? Waar is de allesbeheersende ervaring dat God zo machtig genadig is? Waar is dat leven gebleven dat voor de volle honderd procent staat in het teken van Gods Geest die werkt en van het Koninkrijk dat gekomen is en van de vergevende, de genezende en de bevrijdende kracht van Gods eindeloze genade? Waar is de honger naar Gods Woord? Waar is dat koninkrijk van kracht te midden van alle lauwheid, passiviteit en consumentisme die het kerkelijke leven lijken te kleuren.

Dat zijn geen leuke vragen om te stellen. Maar ik geloof dat ik ze moet stellen. Misschien zijn we wel tevreden met ons persoonlijke geloofsleven en tevreden met onze kerk want er is best veel verbondenheid en gastvrijheid. Maar het kan niemand van ons ontgaan dat de gemiddelde verjaardag en de gemiddelde barbecue in de gemeente beter bezocht wordt dan het maandelijks gebedsuur. En het kan niemand van ons ontgaan dat we gemakkelijker honderd-uit praten over ons werk, onze hobby's, onze vakanties en onze kinderen en kleinkinderen dan dat we honderd-in praten over ons geloof, over Jezus die in ons woont, over de wonderen die de Geest in ons leven doet.

Kortom, ik denk dat ik ons 25 jarige jubileumfeestje eerst even moet verstoren met een paar lastige vragen. Niet om onszelf de put in te praten, maar om naar binnen te keren en langs de weg van vasten te leren feesten. Want die twee horen bij elkaar. Vasten en feesten. Vasten staat voor: naar binnen keren, jezelf moeilijke vragen stellen waar je gewoonlijk met

een boogje omheen loopt, los komen van dingen waar je aan vast zit en die je hinderen om dichtbij God te blijven en contact maken met het leven van de Geest in ons dat zo vaak schuil gaat achter een dikke laag ego. En feesten is proberen Gods uitbundigheid een beetje na te bootsen, met volle teugen genieten van het goede dat God geeft, niet van het goede dat wij tot stand hebben gebracht, maar van het goede dat God geeft. Feesten is: uit je dak gaan voor Jezus omdat hij aan het kruis ging voor jou.

En die twee hebben elkaar nodig als een christelijke geloofsgemeenschap zoals wij willen zijn iets gaat vieren. Vasten moet uitlopen op feesten, want door te vasten ontdek je weer hoe groot en goed God is vergeleken met jou en dat moet je vieren. En feesten kan niet zonder vasten, ander wordt het alleen maar plezierige gezelligheid, een ons-kent-ons-partijtje van 'zo, ik heb jou lang niet gezien zeg' of van 'leuk dat je er bent, helemaal tof joh'. En Jezus is in geen velden of wegen te bekennen.

Soms maak ik me wel eens wat zorgen over hoe het er geestelijk met ons voorstaat in de Fonteinkerk. En dan denk ik wel eens: ik wou dat ik een staf had, een soort toverstok, en dan zou ik een keer of tien proberen of ik die stok tegen de voorkant van ons kerkgebouw stuk kon slaan in de hoop dat er opeens rivieren van levend water naar buiten zouden stromen, uit de harten van al die mensen die hier binnen zijn.

En zo ben ik weer bij dat verhaal van Mozes, dat verhaal van het water dat stroomt, en het verhaal van dat volk dat scandeert: 'Wij willen water! Wij willen water! Wij willen water!' Ik wil graag proberen het verhaal eerst voor zichzelf te laten spreken om er dan een aantal toepassingen aan te verbinden voor vandaag.

(2)

Hoort u de Israëlieten daar in de woestijn schreeuwen? 'Wij willen water!' Maar het is niet een geestelijke heilbegerigheid die hier opklinkt tussen de miljarden zandkorrels, maar het ontevreden geschreeuw van een volk dat het volkomen zat is. Manna eten, elke dag. Het komt ze de neus uit. Wéér geen water.

Het was de repeterende breuk tijdens de reis door de woestijn. Eigenlijk was het al vrij snel na de uittocht uit Egypte begonnen. We lezen het in Exodus 17. Een bijna identiek verhaal wordt daar verteld, in de woestijn van Sin. Het volk had dorst: 'Geef ons water! Waarom, Mozes, waarom heb je ons uit Egypte weggevoerd?' En dat is maar doorgedaan. Telkens weer die verwijten. Telkens weer dat terugverlangen naar het land waar ze slaven waren. Want je kunt beter slaaf zijn en vlees eten dan vrij zijn en het moeten doen met hemels manna - zo is de gedachte. Liever lebberen aan vlees en vis dan leven in vrijheid. Lees ook maar mee in Numeri 11:4-6: "De Israëlieten begonnen weer te klagen. 'Hadden we maar vlees te eten! We verlangen terug naar de vis die we in Egypte volop te eten hadden, naar de komkommers en watermeloenen, de prei, uien en knoflook. We drogen uit, we zien nooit iets anders dan dat manna.'" "

Nee, van David hadden ze nog nooit gehoord, dat kon ook niet, want die was nog niet geboren en deze Psalm was nog niet gedicht: 'De HEER is mijn herder, het ontbreekt mij aan niets.' Het ontbreekt het volk aan alles: aan prei, uien en knoflook, aan koren, wijnstokken en granaatappelbomen. Ja, en ook aan ontzag voor God en aan liefde voor zijn

heiligheid en aan vertrouwen op zijn eeuwige armen die onder hen waren. Ten diepste wil het volk niet God zelf, maar zijn zegeningen. Zoals de jongste zoon uit de gelijkenis van de verkwistende God niets gaf om een persoonlijke relatie met zijn vader maar alles gaf om de erfenis van zijn vader.

(3)

Het is voor Mozes en Aäron de zoveelste keer dat dit gebeurt. Zullen ze weer naar God toegaan en hem vragen hoe het verder moet? Nadat ze dat al bijna zeventig maal zevenmaal hebben gedaan? Ja, ze gaan. Ze zonderen zich af: even geen Israëlieten om hen heen, even afstand nemen van die oproerkraaiers en zeurkousen die nooit te tevreden zijn en die vergeten zijn wat Mozes zong in de woestijn: ‘U bevrijdde dit volk en ging het liefdevol voor, sterk en machtig leidde u het naar uw heilige woning’ (Exodus 15:13). Die zinnen hebben geen blijvende indruk gemaakt.

Zo gaan Mozes en Aäron naar de ontmoetingstent. En daar staat het in zo’n eenvoudig en kort zinnetje: ‘Toen verscheen de majesteit van de HEER.’ En voordat we daarover heen lezen om te luisteren naar wat God gaat zeggen, moeten we daar even stil bij staan. De majesteit van de HEER, dat is de glorie van de Heer, de luister van de Heer, Gods adembenemende grootheid, zijn indrukwekkende schoonheid, zijn onnavolgbare heiligheid, zijn overweldigende uitstraling. In de taal van het Oude Testament: de *kafood Jahwe*, de heerlijkheid des HEREN.

Het is de heerlijkheid die we gezien hebben in Jezus Christus, ‘Wij allen die met onbedekt gezicht de luister van de Heer aanschouwen...’. En ik moet terugdenken nu aan de allereerste dienst die we in 2007 op zondag 18 maart hebben gehouden in de vernieuwde Fonteinkerk. Het ging toen over de verheerlijking van Christus op de berg, waar hij stond te schitteren als de zon. Een reflectie van de majesteit van de HEER die hier aan Mozes en Aäron verschijnt. Ik gaf toen ook een interpretatie van de kleuren die deze kerkzaal domineren:

Het stralende wit van de wanden, van het licht dat hier binnenvalt, herinnert ons steeds opnieuw aan de glorie van Jezus! - Zijn gezicht straalt als de zon, zijn kleren zijn wit als het licht. Telkens als we hier als gemeente zijn mogen we het wit verbinden met de luister van Jezus, zijn krachtige uitstraling, die we steeds meer willen leren zien met de ogen van ons geloof.

Het diepe rood van de vloerbedekking op het podium herinnert ons steeds opnieuw aan het bloed van Jezus! - Zonder dat bloed, zonder het lijden, zonder het kruis kan er van stralend wit geen sprake zijn, kan er geen glorie zijn. Want Jezus weg was door lijden heen naar de heerlijkheid die hij nu heeft. Zijn bloed, zijn offer aan het kruis, de verzoening met God is altijd de basis waarop we staan, het fundament. Jezus heeft voor ons geleden.

Het hemelse blauw van het plafond herinnert ons steeds opnieuw aan de presentie van Jezus! - Hij is de aanwezige. Zoals de wolk er was op de berg, zo is Jezus door zijn Geest in ons midden. Als we de hemel zien mogen we dat altijd weer verbinden

met de aanwezigheid van Jezus Christus die gezegd heeft: 'Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'

Al dat wit en dat licht hier in de kerk - het is de bedoeling dat we daardoor steeds worden herinnerd aan de adembenemende lichtheid van Gods majesteit, zijn heilige aanwezigheid, zijn kostbare liefde. Meer heb je niet nodig. Als je de glorie van de Heer ziet, kun je zeggen: 'Het ontbreekt mij aan niets.'

Vanuit die heilige schittering van God klinken dan een paar concrete aanwijzingen: neem de staf, roep het volk bijeen, beveel de rot om water te geven. En er klinkt een goddelijke belofte: 'Jullie zullen water uit de rots laten komen.'

(4)

En dat gebeurt. Maar het loopt niet helemaal volgens Gods plan. Want Mozes is kwaad. Hij wordt in de Bijbel ook geroemd als de meest zachtmoedige van alle mensen die ooit op aarde hebben geleefd, maar óf hij was nu zover nog niet óf hij had gewoon zijn dag niet. Het zal het laatste wel zijn geweest. In elk geval bijt Mozes het volk toe: 'Luister, opstandig volk.' En de frustratie trilt in zijn stem. 'Nare mensen, hopeloze mopperaars, kleingelovige zemelaars, jullie willen water? Hier heb je water!' En met een machtig zwaai dreunt hij de staf tegen de rots aan. En het is nog niet genoeg: er volgt een tweede boze klap. Het is alsof Mozes in zijn boosheid met deuren slaat: de deur van zijn geduld gaat dicht. Maar de deur van Gods genade blijft open staan. Want, lieve mensen, dat is toch wel heel genadig van God - Mozes staat daar mopperend en muitend te meppen op een rots, en God, die van die heilige uitstraling, God laat het water vloeien.

Over het volk horen we dan niks meer. Zou het water lekker gemaakt hebben? Zouden ze even naar Mozes toe gekomen zijn: 'Sorry Mozes, we zijn me het stelletje lastpakken wel, maar evengoed, bedankt voor het water dat je ons geeft.' Het staat er niet.

Dit staat er wel. 'Mozes, Aäron, even goede vrienden, maar dit kon echt niet. Jullie hebben niet op mij vertrouwd. Jullie hebben geen ontzag getoond voor mijn heiligheid. Jullie zullen niet het beloofde land binnengaan.' Dat is dramatisch. Veertig jaar lang leiding geven aan een opstandig volk. Zeventig maal zeven maal beslissen om toch verder te gaan. Ga je één keer over de schreef, is het einde verhaal. Want we kunnen ons wel een beetje inleven in Mozes. We zouden ook kwaad zijn geweest. Ik zou tien keer op die rots hebben geramd.

Maar in het koninkrijk van God moeten we verder durven gaan dan alleen een beetje empathie, je inleven in de ander. Dat mag er ook zijn. Maar Gods visie moet er ook mogen zijn. Dit is Gods kijk op de zaak: geen vertrouwen op mijn zorg, geen ontzag voor mijn heiligheid - dat doet de deur dicht.

Het is hier in Numeri nogal ingehouden beschreven. Maar in Deuteronomium 32:51 is het zo onder woorden gebracht: "Want bij het water van Meribat-Kades, in de woestijn van Sin, kwamen jullie tegen mij in opstand; in het bijzijn van heel Israël toonden jullie geen ontzag voor mijn heiligheid." En Psalm 106:32-33 klinkt het zo: "De Israëlieten wekten Gods toorn bij het water van Meriba en brachten Mozes in moeilijkheden, want toen zij zich verzetten tegen Gods geest, sprak hij overhaast en onbezonnen."

Verzet tegen Gods geest. Dat is een indringende typering. Maar blijkbaar zit daar de geestelijke kern. Verzet tegen Gods geest. En Mozes heeft zich erin mee laten zuigen terwijl hij geestelijk leiderschap had moeten vertonen. Ook hij verzette zich tegen Gods geest, ook hij kwam tegen de HEER in opstand door zelf water te willen laten stromen in plaats van te vertrouwen op Gods Geest die werkt.

En wat is het dan eindeloos genadig dat er toch water stroomt...

(5)

Ik ga de preek afronden door te proberen een aantal toepassingen voor vandaag te maken. 'Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft.' Dat was het beginpunt. In het verhaal dat we lazen stroomde er water uit de rots. Wat leren we uit dit verhaal en kunnen we meenemen deze maand als we ontdekken hoe rivieren van levend water daadwerkelijk kunnen gaan stromen uit ons hart?

1. Verwacht het niet van de leiders. Dat is het eerst wat we leren. Als we de mopperend gescandeerde eis 'Wij willen water' omvormen tot een verlangen dat de Geest in ons legt: 'Wij willen water; we hebben dorst' - dan moeten we niet naar onze leiders kijken en denken: dat moeten zij dan maar doen. En als er geen water stroomt in onze levens, als het oppervlakkigheid troef is, een geestelijke woestijn, dan moeten we dus ook niet zeggen: dat ligt aan de leiders, dat ligt aan de predikant, dat ligt aan de kerkenraad, dat ligt aan de leider van mijn kleine groep.

Zeker, zij worden allemaal geroepen om geestelijk leiding te geven, en ook om te laten zien waar water is. Maar we moeten allemaal zelf naar God toe gaan, we moeten allemaal zelf op God vertrouwen en geloven dat hij zijn belofte waar zal maken, en dat als we daar niets van zien de kans vrij groot is dat het aan onszelf ligt.

Dus, lieve mensen, als u water wilt omdat u dorst hebt, dan weet u waar u moet zijn. Zoek de nabijheid van de Heer, bewonder hem om zijn uitbundige heerlijkheid en zijn machtige indrukwekkendheid en zijn heilige aanwezigheid.

En als we sámen als gemeente water willen - dan moeten we samen maar God toegaan, en voor hem knielen en zeggen: 'Heer, we hebben dorst, geef ons levend water'. 'En, Heer, sla op de rots van ons hart, maar wilt u het alstublieft een beetje zachtjes doen?'

2. Vertrouw op God. Dat is wat Mozes niet deed en het volk ook niet. En laten we eerlijk zijn: onze levensomstandigheden zijn niet altijd gemakkelijk en we kunnen wel eens teleurgesteld zijn in Gods leiding in ons leven. Maar dan moeten we steeds de vraag stellen: 'Waar gaat het mij nu eigenlijk om? Om Gods zegeningen - om gezondheid, om voorspoed, om een fijne relatie, om succes, om een luxe leven? Of om God zelf? We zeggen niet tegen elkaar: vertrouw op Gods zegeningen. We zeggen: vertrouw op God. Op God zelf. God wil in eigen persoon alles zijn wat je nodig hebt. Ik weet dat het een hele weg is om te leren begrijpen wat dat betekent. Die weg moeten we samen gaan, door er bijvoorbeeld honderd- in met elkaar over te praten in onze ontmoetingen en kleine groepsbijeenkomsten. 'Vertrouw op God, op God zelf.'

3. Heb ontzag voor Gods heiligheid. Dat is een heel belangrijk element uit het verhaal van Mozes die water uit de rots slaat. Ontzag hebben voor Gods heiligheid, want dan gaat er water stromen, levend water dat God zelf geeft. En dan moeten we wel goed doorhebben wat Gods heiligheid betekent. Want we hebben er in de kerk wel eens een handje van dat te versmallen tot: dat kinderen niet mogen rennen in de kerk omdat dat niet eerbiedig is, of dat het ordelijk moet toegaan in de eredienst, of dat Gods geboden en Gods toorn duidelijk gepredikt moeten worden, of dat er wel eens wat meer eerbied mag zijn. Maar Gods heiligheid krijgen we alleen in het vizier als we diep onder de indruk raken van zijn ontzagwekkend liefdevolle aanwezigheid in onze levens, als we ons haast verpletterd weten onder de watervallen van zijn eindeloze genade, als we op de grond neervallen omdat we overspoeld worden door zijn heilige liefde die zo groot is dat die nauwelijks te dragen valt. Gods heiligheid krijgen we alleen in het vizier als de Geest een intens verlangen in ons hart legt om zelf heilig te zijn, om deze woorden volkomen serieus te nemen: ‘Wees heilig, want ik ben heilig.’

En de weg waarlangs dat ons ten deel valt heet: Jezus. Hij slaat niet tweemaal bitter op de rots van ons hart, maar hij kijkt ons aan, en hij spreekt, ja hij roept het uit en al Gods liefde zindert er doorheen: ‘Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft.’

Laten we bidden...

Handreiking voor de liturgie

Liedboek voor de Kerken Gezang 320:1,2,3

Het evangelie van Gods wet

Liedboek voor de Kerken Gezang 320:4

Gebed

Schriftlezing: Numeri 20:2-13

Psalm 106:1,2,3,15,21

Preek ‘Wij willen water!’

Gebed

Liedboek voor de Kerken Gezang 225:1,2,3,4,5

Voorbeden

Collecte

Gereformeerd Kerkboek Gezang 158